

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวคิดเรื่องมนุษย์ในภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุพิชชา ศรีหงส์	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาปรัชญา	
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์		
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารุณี วงศ์ละคร	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรณพ ลิ้มปนารมณี	กรรมการ
	อาจารย์ ดร. ประมวล เพ็งจันทร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา ผู้กำกับภาพยนตร์ชาวญี่ปุ่น นำเสนอภาพของมนุษย์ได้อย่างลึกซึ้งและควรค่าแก่การวิเคราะห์เชิงปรัชญา การศึกษาในครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องมนุษย์ในภาพยนตร์ 30 เรื่องของอาคิระ คูโรซาวาใน 3 ประเด็น คือ 1) มนุษย์คืออะไร 2) มนุษย์เป็นอย่างไร และ 3) มนุษย์ควรดำรงอยู่อย่างไร

ในประเด็นแรก มนุษย์คืออะไร เป็นการศึกษาเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ คำตอบที่ได้จากภาพยนตร์คือ มนุษย์คือตัวเอง เนื่องจากภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา ให้ภาพของมนุษย์ที่มีสภาวะเป็นกลางๆ สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับการเลือกของมนุษย์ในแต่ละสถานการณ์ นอกจากนั้นยังแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ที่จะพัฒนาตนเองได้ เนื้อหาในภาพยนตร์แสดงชัดว่าให้ความสำคัญกับปัจเจกชนในการค้นหาคุณค่าและความหมายของตนเอง โดยไม่ผูกความหมายของตนไว้กับผู้อื่น หรือสิ่งอื่น

สำหรับคำถามในประเด็นที่สองคือ มนุษย์เป็นอย่างไร จะมุ่งไปที่การพิจารณาเงื่อนไขในการตัดสินใจของมนุษย์ว่ามีอิสระในการเลือกหรือไม่ ภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา แสดงให้เห็น

ว่า มนุษย์มีอิสระเต็มที่ในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดตามที่ตนเลือก โดยไม่ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมและปัจจัยภายนอก แต่ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับในผลแห่งการกระทำของตน ไม่ว่าจะดีหรือร้าย หรือเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างไร

คำถามประเด็นสุดท้ายคือ มนุษย์ควรดำรงอยู่อย่างไร เพื่อหาคำตอบในเรื่องเป้าหมายของมนุษย์ และวิถีปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น พบว่า ภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา ให้ความสำคัญกับการค้นพบคุณค่าและความหมายในชีวิตของมนุษย์แต่ละคน ในการค้นพบคุณค่าและความหมายแห่งชีวิต มนุษย์ต้องมีการเรียนรู้ และแสวงหาคคุณค่าของตนด้วยตัวเอง และต้องผ่านอุปสรรคและความยากลำบากก่อนจะบรรลุถึงการค้นพบนั้น เป้าหมายของมนุษย์จึงอยู่ที่ การค้นพบตัวเอง เพื่อบรรลุความเป็นยอดคน

คุณลักษณะความเป็นยอดคนในภาพยนตร์ มิได้หมายถึงความเข้มแข็งภายนอกเพียงอย่างเดียว สิ่งที่สำคัญกว่าคือจิตใจที่เข้มแข็ง ซึ่งจะบรรลุได้โดยผ่านการเรียนรู้ และฝึกฝนอย่างหนัก รวมทั้งต้องมีจิตใจดีงาม พร้อมจะช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า และบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น ลักษณะดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า วิถีปฏิบัติสู่ความเป็นยอดคนตามที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ คือผู้ที่ปฏิบัติตามวิถีทางแห่งซามูไร หรือลัทธิบูชิโด

ภาพยนตร์ของอาคิระ คูโรซาวา แสดงให้เห็นความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ที่จะสามารถพัฒนาตนให้บรรลุความเป็นยอดคน ในขณะเดียวกันก็ต้องบำเพ็ญประโยชน์ให้กับมนุษย์ โดยส่วนรวมเช่นกัน

Thesis Title	Concept of Man in Akira Kurosawa's Films	
Author	Ms. Supitcha Srihong	
M.A.	Philosophy	
Examining Committee	Asst. Prof. Jarunee Wonglakorn	Chairman
	Asst. Prof. Annop Limpanarome	Member
	Lect. Dr. Pramuan Peangchan	Member

Abstract

It is widely known among movie-goers and film critics that the portrait of man is subtly shown in Akira Kurosawa's films and so it is worth great efforts to explore them philosophically.

The objective of this study is to study the concept of man in all 30 films directed by Akira Kurosawa. Three questions concerning the study of man were raised; 1) what is man; 2) why is man; and 3) how is man.

From the study on the first question, what is man, it is found that the films portray man's nature out of his 'self', which is neutral. Man has the quality to develop in either good or bad direction, depending on the choices he selects in each situation and his surrounding factors. In his films, Akira Kurosawa's belief in man's potential to develop himself is reflected in much of the content that focuses on individuals searching for values and meanings of life that are unique and truly belong to him.

The second question of 'why is man' is focused on the conditions for the freedom of man in decision making. It is displayed in the films that man is free to act what he chooses. It is found that man is free to choose to do his own deeds, and is independent on his surroundings or any external factors. In whatever way one chooses, one must accept the future consequences, either good or bad, glad or suffering.

The question 'how is man' refers to the ultimate goal of man and the means to achieve his goal. Kurosawa's films show to a certain extent that learning one's meaning of life is significant. To achieve the meaning of life, man must learn and seek for his own values by himself. The search for the enlightenment of one's own is difficult. The goal of man then is in self-revelation, to transform himself into a super-human.

Such quality means physical strength, and more importantly great mental capacity. To achieve the transformation state, man has to go through hard learning and practicing. Man has to sacrifice himself to help the weaker and learn to be happy

for the others. In the films, such characteristics belong to those that follow the code of Bushido.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University